

ОЗМУНИ ТАҚСИМОТИ ДОВТАЛАБОН БА МУАССИСАҲОИ ТАЪЛИМӢ

Озмуни тақсимоти (асосӣ ва такрорӣ)-и довталабон ба муассисаҳои таълимӣ баъд аз коркарди пурраи варақаҳои ҷавобҳои довталабон ва муайян кардани балҳои бадастovarдашон бо воситаҳои муосири технологияҳои иттилотию коммуникатсионӣ, алгоритм ва барномаи компютери махсус амалӣ мешавад.

ОЗМУНИ ТАҚСИМОТИ АСОСӢ

Ба озмуни тақсимот танҳо довталабоне роҳ меёбанд, ки вобаста аз навъи ихтисосҳои интихобкардашон аз ҳамаи субтестҳои дахлдор ва қисм(ҳо)-и дигари зарурӣ (имтиҳонҳои эҷодӣ ва (ё) маҳорати махсус ва имтиҳонҳои иловагии таҳассусӣ, агар ихтисосҳои интихобшуда супоридани чунин имтиҳонҳоро талаб кунанд) ҳолҳои гузариши фанниро соҳиб шуда бошанд.

Бо тафовут аз ҳолҳои гузариши фаннӣ, ки онҳоро пеш аз эълони натиҷаҳо Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар мекунад, бали гузариш пешакӣ муайян карда намешавад ва қимати он барои ҳар комбинатсияи ихтисос танҳо пас аз озмуни тақсимоти довталабон ба муассисаҳои таълимӣ маълум мегардад. Масалан, барои комбинатсияи ихтисоси 1790101– “Кори табобатӣ” аз Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абӯалӣ ибни Сино, шакли таҳсил – рӯзона ва намуди таҳсил – ройгон, соли 2020-ум тибқи нақша 230 ҷой ҷудо шуда буд ва шумораи довталабоне, ки ин комбинатсияи ихтисосро интихоб карда, ба озмуни тақсимот роҳ ёфта буданд, 15471 нафарро ташкил дод. Дар озмуни тақсимот аз ин миқдор довталабон ҳамон 230 нафаре, ки нисбат ба дигарон балҳои баландтар доштанд, аз рӯйи ин комбинатсияи ихтисос гузаронида шуданд ва бали довталаби 230-юм (дар рӯйхат бо тартиби камшавии балҳо), ки ба 465,8057 баробар буд, бали гузариш дар ин комбинатсияи ихтисос эълон карда шуд. Яъне, бали гузариш ин бали умумии аз имтиҳонҳо бадастovarдаи ҳамон довталабе аст, ки аз рӯйи комбинатсияи ихтисоси муайян дар ҷойи охирини тибқи нақшаи қабул ҷудогардида гузаронида шудааст.

Дар раванди тақсимоти довталабон аз рӯйи ихтисосҳо ба муассисаҳои таълимӣ ҷиҳатҳои зерин ба назар гирифта мешаванд: **комбинатсияҳои ихтисосҳои интихобкарда ва бартариҳои онҳо, шумораи ҷойҳо тибқи нақшаи қабули донишҷӯён ба муассисаҳои таълимӣ, балҳои умумии бадастovarдаи ҳар як довталаб.**

Вобаста аз навъи ихтисосҳо тақсимоти довталабон аз рӯйи комбинатсияи ихтисосҳои интихобкардашон дар асоси балҳои умумии зерин анҷом дода мешавад:

– бали умумие, ки аз ҷамъи бали аз қисми А, инчунин бали аз ҳисоби имтиёз ё коэффитсиент (дар сурати доштани чунин имтиёз) бадастovarдаи довталаб ҳосил шудааст – барои ихтисосҳое, ки супоридани танҳо қисми А-ро талаб мекунанд;

– бали умумие, ки аз ҷамъи балҳои аз ду субтести аввали қисми А (субтестҳои 1-ум ва 2-юм) ва аз қисми В, инчунин бали аз ҳисоби имтиёз (дар ҳолати доштани чунин имтиёз) бадастovarдаи довталаб ҳосил шудааст – барои ихтисосҳое, ки супоридани ду субтести аввали қисми А (субтестҳои 1-ум ва 2-юм), инчунин қисми В-ро талаб мекунанд;

- бали умумие, ки аз ҷамъи балҳои аз қисми В, инчунин бали аз ҳисоби имтиёз (дар сурати доштани чунин имтиёз) бадастовардаи довталаб ҳосил шудааст – барои ихтисосҳое, ки супоридани танҳо қисми В-ро талаб мекунанд;
- бали умумие, ки аз ҷамъи балҳои аз ду субтести аввали қисми В (субтестҳои 1-ум ва 2-юм) ва қисми В, инчунин бали аз ҳисоби имтиёз (дар сурати доштани чунин имтиёз) бадастовардаи довталаб ҳосил шудааст – барои ихтисосҳое, ки супоридани ду субтести аввали қисми В (субтестҳои 1-ум ва 2-юм), инчунин қисми В-ро талаб мекунанд;
- бали умумие, ки аз ҷамъи балҳои аз қисмҳои А ва Г, инчунин бали аз ҳисоби имтиёз (дар сурати доштани чунин имтиёз) бадастовардаи довталаб ҳосил шудааст – барои ихтисосҳое, ки супоридани қисмҳои А ва Г-ро талаб мекунанд.

Бале, ки довталаб аз қисми В (имтиҳонҳои эҷодӣ ва (ё) маҳорати махсус) ё Г (имтиҳонҳои иловагии таҳассусӣ) ба даст овардааст, танҳо барои ихтисосҳое ба назар гирифта мешавад, ки супоридани чунин имтиҳонҳоро талаб мекунанд, яъне чунин бал ба ихтисосҳои дигар дахл надорад.

Инчунин, бали аз қисми Г.1 бадастовардаи довталаб, ки имтиҳони онро дар филиали Донишгоҳи давлатии Москва ба номи М. В. Ломоносов дар шаҳри Душанбе супоридааст, барои ихтисосҳои Донишгоҳи Осиёи Марказӣ ва баръакс, бали аз қисми Г.2 соҳибгардидаи довталаб, ки имтиҳони онро дар Донишгоҳи Осиёи Марказӣ супоридааст, барои ихтисосҳои филиали Донишгоҳи давлатии Москва ба номи М. В. Ломоносов дар шаҳри Душанбе ба назар гирифта намешавад.

Бали аз ду субтести охир (3-юм ва 4-ум)-и қисми А ё аз як субтести охир (3-юм)-и қисми В бадастовардаи довталаб барои ихтисосҳое, ки супоридани қисми В-ро талаб мекунанд, ба назар гирифта намешавад.

Раванди тақсимои довталабон қадамҳои зеринро дар бар мегирад:

Қадами 1-ум. Тартиб додани рӯйхатҳои довталабон. Дар доираи гурӯҳҳои ихтисосҳо барои ҳар яке аз комбинатсияҳои ихтисосҳо рӯйхати довталабони онҳоро интихобкарда, ки ба озмуни тақсимои роҳ ёфтаанд, тартиб дода мешавад. Дар рӯйхатҳои номи довталабон аз рӯйи камшавии балҳои умумияшон ботартиб оварда мешавад.

Азбаски ҳар довталаби ба озмун роҳёфта дар давраи бақайдгирӣ имкони интихоби то 12 комбинатсияи ихтисосҳоро дорад, дар оғози раванди тақсимои як довталаб метавонад дар рӯйхатҳои довталабони якчанд комбинатсияи ихтисосҳо ҳамчун довталаби шартан ба муассисаҳои таълимӣ тақсимои шуда ҷой гирад.

Қадами 2-юм. Таҳлили рӯйхати довталабон. Номи ҳар як довталаби шартан тақсимои шуда аз рӯйи комбинатсияҳои ихтисосҳои интихобкардаи ӯ санҷида мешавад. Агар номи довталаб ҳамзамон дар якчанд рӯйхат бошад, номи ӯ танҳо дар комбинатсияи ихтисоси бартари интихобаш балантар гузошта шуда, аз рӯйхатҳои дигар муваққатан тоза карда мешавад ва ба чунин рӯйхатҳои номи довталабони навбатӣ ворид мегардад. Ин амалро барномаи компютерӣ тибқи алгоритми муайяншуда то анҷоми коркарди пурраи рӯйхатҳои комбинатсияҳои ихтисосҳо такроран иҷро мекунанд. Коркарди рӯйхатҳои то даме давом меёбад, ки барномаи компютерӣ ҳамаи довталабони дар озмуни тақсимои иштироккунандаро ба муассисаҳои таълимӣ пурра тақсимои кунад ё ҷойҳои барои комбинатсияҳои ихтисосҳо ҷудошуда мувофиқи нақшаи қабули муассисаҳо пур шавад.

Ҳамин тариқ, агар балҳои соҳибгаштаи довталаб барои якчанд ё ҳадди ақал, як комбинатсияи ихтисоси интихобкардааш дар доираи ҷойҳои нақшавии ҷудошуда кофӣ бошад, баъд аз анҷоми пурраи раванди тақсимот номи довталаб танҳо дар рӯйхат аз рӯйи як комбинатсияи ихтисос боқӣ мемонад ва агар балҳои бадастовардаи ӯ дар доираи ҷойҳои тибқи нақша ҷудошуда барои ҳеҷ яке аз комбинатсияҳои ихтисосҳои интихобкардааш кофӣ набошад, тақсимот намешавад, яъне номи ӯ дар ягон рӯйхат боқӣ наемонад.

Қадами 3-юм. Тартиб додани рӯйхатҳои охирини довталабон. Дар раванди тақсимот барои ҳар яке аз комбинатсияҳои ихтисосҳо, вобаста аз муассисаҳои таълимӣ, шакл ва намуди таҳсил, рӯйхатҳои охирини довталабони ба ин муассисаҳо тақсимотшуда тартиб дода мешаванд. Баъдан рӯйхатҳоро, ки маълумоти заруриро дарбар мегирад, директори Марказ тасдиқ мекунад ва онҳо ба муассисаҳои таълимӣ расман пешниҳод мегарданд.

Қадами 4-ум. Қабули ҳуҷҷатҳои довталабон дар муассисаҳои таълимӣ. Комиссияҳои қабули муассисаҳои таълимӣ мувофиқи рӯйхатҳои пешниҳоднамудаи Марказ қабули ҳуҷҷатҳои довталабон, аз ҷумла ба расмият даровардани парвандаҳои шахсӣ ва бастанӣ шартномаҳоро дар асоси қоидаҳои қабул ба роҳ мемонанд. Роҳбарони муассисаҳои таълимӣ оид ба қабули ин довталабон ба курси яқум фармоиш ба имзо мерасонанд.

Натиҷаҳои озмуни тақсимот **24-уми июл** эълон мегардад. Дар бораи натиҷаи озмуни тақсимот ба рақами телефони мобилие, ки онро довталаб дар вақти бақайдгирӣ нишон медиҳад, паём (SMS) фиристода мешавад ва довталаб аз он дар бораи комёб гардидан ё нагардидан аз рӯйи яке аз комбинатсияҳои ихтисосҳои интихобкардааш огоҳ мегардад. Ин паёмаки телефонӣ (SMS) ба довталабон ройгон фиристода мешавад, аммо довталабон метавонанд, ки инчунин аз кабинети инфиродӣ ё бо фиристодани паём (SMS)-и дархостии пулакӣ ба рақами махсус, ё бо муроҷиат (аз ҷумла тавассути телефон) ба Марказ ва бахшҳои минтақавии он аз натиҷаи тақсимот ба муассисаҳои таълимӣ огаҳӣ ёбанд. Маълумот дар бораи рақами махсус ва қолаби паёмаки (SMS)-и дархостӣ пеш аз эълони натиҷаҳои озмуни тақсимот дар сомонии Марказ нашр карда мешавад. Маълумоти муфассал дар бораи натиҷаи озмуни тақсимот, аз ҷумла бали умумии бадастовардаи довталаб дар доираи ҳар як комбинатсияи ихтисоси интихобкардааш; бали гузариш дар доираи ҳар яке аз комбинатсияҳо (агар довталаб дар озмун аз рӯйи онҳо комёб нагардида бошад); матни огоҳидиҳанда дар бораи сари вақт ҳозир шудани довталаб ба муассисаи таълимии дахлдор (агар довталаб дар озмун аз рӯйи яке аз интихобҳояш комёб гардида бошад) дар кабинети инфиродиаш ҷойгир карда мешавад.

Озмуни тақсимои довталабон аз рӯйи комбинатсияҳои ихтисосҳои интихобкардашон тавассути таҷҳизоти компютерӣ ва таъминоти барномавии махсус бе таъсири омили инсонӣ 24-уми июл ба роҳ монда мешавад. Дар раванди тақсимои довталаб ин шарт ҳатман эътибори зиёд дорад, ки ӯ дар давраи бақайдгирӣ интихобҳояшро чӣ гуна аз рӯйи бартарияшон нишон додааст, яъне ин амал тибқи бартарии интихобҳои довталаб иҷро мешавад. Бинобар ин, довталаб баъди тақсимот ҳуқуқи иваз кардани бартарии интихобҳояш, яъне тағйир додани ҷойи комбинатсияҳои ихтисосҳои интихобкардашро надорад.

Довталаби дар озмуни тақсимои комёбшуда бояд дар муҳлати муқарраргардида (аз 24-уми июл то 5-уми август) ба муассисаи таълимии дахлдор барои номнависӣ ва қабул ҳозир шавад. Дар сурати бо сабаби узрнок ҳозир шуда натавоништанаш довталаб вазифадор аст, ки то 5-уми август дар ин бора бо пешниҳоди ҳуҷҷати тасдиқкунанда ба муассисаи таълими хабар диҳад, вагарна ҷойи худро ин довталаб дар муассисаи таълими аз даст медиҳад ва ҷойи қабулшудаи ӯ дар озмуни тақсимои тақрорӣ пешниҳод мешавад. Инчунин, довталаби мазкур ҳуқуқи иштирокро дар озмуни тақсимои тақрорӣ надорад.

Агар тибқи нақшаи қабул таълими ихтисос ба якҷанд забон пешбинӣ гардида бошад, муассисаҳои таълими тақсимои донишҷӯёро ба гурӯҳҳои академӣ аз рӯйи забони таҳсил бо дарназардошти нақшаи қабул, балҳои аз ИМД бадастovarдаи донишҷӯён ва хоҳиши онҳо анҷом медиҳанд. Хоҳиши донишҷӯёне дар навбати аввал ба назар гирифта мешавад, ки аз имтиҳонҳо нисбат ба дигарон балҳои зиёдтар дошта бошанд.

ОЗМУНИ ТАҚСИМОИ ТАҚРОРӢ

Барои довталабоне, ки ба озмуни тақсимои роҳ ёфта, дар озмуни тақсимои (асосӣ) комёб нагардидаанд, аз рӯйи ихтисосҳое, ки тибқи онҳо дар муассисаҳои таълими баъди озмуни тақсимои ҷойҳои ҳолӣ боқӣ мемонанд, озмуни тақсимои тақрорӣ баргузор мешавад. Барои иштирок дар ин озмун довталабон бояд дар нуқтаҳои бақайдгирӣ, ки рӯйхати онҳо дар сомонаи Марказ нашр карда мегардад, аз нав сабти ном карда шаванд. Ҳангоми азнавбақайдгирӣ низ онҳо имкон доранд, ки дар доираи танҳо як гурӯҳи ихтисосҳо, аз рӯйи ихтисосҳое, ки дорой ҷойҳои холианд, то 12 комбинатсияи ихтисосҳоро интихоб намоянд.

Довталаби ба озмуни тақсимои асосӣ роҳнаёфта ё дар асоси натиҷаи ин озмун аз рӯйи яке аз комбинатсияҳои ихтисосҳои интихобкардааш ба ягон муассисаи таълими тақсимоишуда ҳуқуқи иштирок карданро дар озмуни тақсимои тақрорӣ надорад.

Барои иштирок дар озмуни тақсимои тақрорӣ довталаб бояд дар яке аз нуқтаҳои бақайдгирӣ (аз **11-ум то 14-уми август**) бо пешниҳоди ҳуҷҷатҳои зерин аз нав ба қайд гирифта шавад:

- 1) шиносномаи миллӣ ё маълумотнома бо муҳру сурат аз ШВҚД ва нусхаи он – барои шахсоне, ки синнашон ба 16 расидааст (барои шахсони то 16-сола – шаҳодатномаи таваллуд, маълумотнома бо муҳру сурат аз ҷойи зист ва нусхаи онҳо);
- 2) варақаи бақайдгирии давраи асосӣ ё иловагии бақайдгирӣ;
- 3) рақами расид аз яке аз филиалҳои Бонки давлатии амонатгузори Чумхурии Тоҷикистон “Амонатбонк” дар бораи пардохти **маблағи иловагӣ**.

Натиҷаҳои озмуни тақсимои тақрорӣ **18-уми август** эълон мегардад.

Довталаби дар озмуни тақсимои тақрорӣ комёбшуда бояд дар муҳлати муқарраргардида (аз **18-ум то 22-юми август**) ба муассисаи таълимии дахлдор бо ҳуҷҷатҳои зарурӣ ҳозир шавад.